

Paks Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2020. március 11-i ülésének
14. napirendi pontja

Tárgy: Paks Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2020-2026.

Előadó: Szabó Péter polgármester

Véleményező: valamennyi bizottság

A Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) alapján a települési önkormányzatoknak ki kell dolgozniuk és el kell fogadniuk az adott település gazdasági programját, amely meghatározza a működés és a fejlesztések stratégiai kereteit. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Így a Gazdasági Program feladata számba venni a település kiinduló adottságait, valamint azokat a folyamatokat, amelyek a következő időszakban meghatározhatják a helyi gazdaság mozgásterét, valamint ehhez képest rögzíteni a város által reálisan kitűzhető és kitűzendő célokat, követendő az irányokat.

A program meghatározásakor figyelembe kell venni az önkormányzat korábban meghozott döntéseit, gazdasági helyzetét, melyek alapvetően befolyásolják a feladatok megvalósíthatóságát. Ez még stabil gazdasági viszonyok között sem könnyű feladat, így előfordulhat, hogy a meghatározásra kerülő feladatok közül néhánynak "csak" az előkészítése történhet meg a program meghatározott időszakában, míg megvalósítása a következő ciklus, ciklusok feladata lesz.

Az államháztartás helyzete és a makrogazdasági folyamatok közvetlenül és áttételesen is befolyásolják a város várható bevételeit, lévén nemcsak a központi költségvetési támogatásokra vannak hatással, hanem többek között a helyi vállalkozásokra, lakossági fogyasztásra is. A Gazdasági Program kijelöli azokat az irányokat, amelyek abban az esetben is követendő stratégiát jelentenek, ha a gazdasági kilátások kedvezőbbek, és akkor is, ha rosszabbul alakulnak.

Tekintettel a körülményekre, az Atomerőmű bővítése kapcsán előttünk álló feladatok sokaságára rendkívül nagy a képviselők, a képviselő-testület, a bizottságok, valamint az önkormányzat intézményeiben dolgozó szakemberek felelőssége, hiszen a város további fejlődéséhez az összefogás, együttgondolkodás a jövőben is elengedhetetlen.

Határozati javaslat:

Paks Város Önkormányzat Képviselő-testülete a város 7 évre szóló gazdasági programját elfogadja.

Felelős: Szabó Péter polgármester

Határidő: folyamatos

Paks, 2020. február 28.

Szabó Péter
polgármester

PAKS VÁROS GAZDASÁGI PROGRAMJA

2020-2026

TARTALOMJEGYZÉK

1. A gazdasági program elkészítésének háttere
2. Általános helyzetkép
3. Településfejlesztési politika
4. Gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése
5. Befektetés-támogatási politika
6. Adópolitika
7. Közszolgáltatások biztosítása
8. Fejlesztési elképzelések 2020-2026

1.A gazdasági program elkészítésének háttere

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján valamennyi helyi önkormányzatnak meg kell alkotnia gazdasági programját, amelyet a képviselő-testületnek az alakuló ülését követő hat hónapon belül kell elfogadnia. A jogszabály általánosságban határozza meg a gazdasági program kötelező elemeit, a szerkezetét és a tartalmát részletesen nem szabályozza.

A gazdasági program kidolgozása az alábbi módszertani és szakmai alapelvek szerint történt:

- Az egyes területeken meghatározott célok és a célok eléréséhez szükséges feladatok releváns, naprakész adatokon alapuló diagnózisra épülnek.
- A gazdasági program integrálja a már meglévő fejlesztési elképzeléseket és figyelembe veszi Paks Város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját és városfejlesztési dokumentumait is.
- A program készítése során nem hagyható figyelmen kívül a város életét jelentősen befolyásoló erőműbővítés és annak hatásai sem.

A gazdasági program az alábbi fejezeteket foglalja magában:

- Összefoglaló helyzetkép – a város jelenlegi helyzetének, adottságainak összefoglalása
- Településfejlesztési politika – a település jövőképe és stratégiai célrendszere
- Gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése
- Befektetés-támogatási politika
- Adópolitika
- Közszolgáltatások biztosítása
- Városüzemeltetési feladatok hatékony ellátása
- Fejlesztési elképzelések – a településen az elkövetkező években megvalósításra, végrehajtásra javasolt feladatok összesítése

Jelen gazdasági program több mint egyszerű ciklusprogram, hiszen átfogó képet fest az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatairól, megalapozza az önkormányzati működést és fejlesztéseket, az önkormányzati döntéseket. Emellett a gazdasági program alapoz egyrészt az Integrált Településfejlesztési Stratégiára másrészt figyelembe veszi a város előtt álló településfejlesztési kihívásokat is.

A fejlődést és a biztonságos működést tűzve ki célul, a gazdasági programban meghatározott célok és feladatok végrehajtása minden évben az adott év költségvetésének figyelembevételével és pályázati lehetőségek folyamatos nyomon követésével, felkutatásával, kihasználásával valósulhat meg. Az éves költségvetések tervezésénél kiemelkedő szempont, hogy a fejlődés a város szinte minden területén érzékelhető legyen.

A gazdasági programban meghatározott fejlesztések érintik a lakosság életminőségét leginkább befolyásoló és meghatározó területeket, a települési környezet és városi infrastruktúra, a köznevelés, a kultúra, az egészségügy valamint a közlekedésfejlesztés területét egyaránt.

2.Általános helyzetkép

2.1.Társadalom

Paks közel 20 ezer fős lakosságával Tolna megye második legnépesebb városa, területi kiterjedése miatt azonban alacsony népsűrűség jellemzi. A városban korábban tapasztalható demográfiai trend, vagyis a népesség növekedése 2001-ben megfordult és a természetes fogyás, valamint az elvándorlás következtében a lakónépesség is csökken.

A kedvezőtlen demográfiai folyamat együtt jár a lakosság elöregedésével is. A népesség korcsoportos összetételének átalakulása szembeötlő: a 60 év felettek aránya 2000 és 2014 között 14,97%-ról 22,95%-ra nőtt, tehát az arány csökkenő népességszám mellett növekszik. A 14 év alattiak aránya 17,83%-ról (2000) 13,29%-ra (2014) csökkent. Az öregedési index értéke 2000-ben 84 míg 2014-ben 172 volt, ami rendkívül kedvezőtlen országos és megyei összehasonlításban is. Így a város kiemelt célja kell legyen a fiatal népesség megtartása, a természetes szaporodás értékeinek növelése és a fiatalok elvándorlásának megállítása.

Paks lakosságának képzettségi, végzettségi mutatói minden tekintetben kedvezőbbek a járási és a megyei adatoknál, sőt az országos értéket is meghaladják mind a felsőfokú végzettségűek magas, mind az iskolázatlanok alacsony szintjét tekintve.

Foglalkoztatottság tekintetében a város kiemelkedően jó helyzetben van és az atomerőműnek köszönhetően térségi foglalkoztatottsági szerepkört is betölt. A városban azonban e téren

feszültség is érzékelhető. Nem elégséges a munkahelykínálat a nők (végzettségtől függetlenül), a nem műszaki végzettségű férfiak és az alacsony képzettségűek számára. Magasabb a női munkanélküliség és a két nem közötti „olló” tovább nyílik.

A pozitív foglalkoztatottsági és képzettségi helyzetnek köszönhetően a jövedelmi viszonyok is kedvezőek a városban. Pakson az egy lakosra jutó nettó jövedelem, és a jövedelemszint messze magasabb mind az országos, mind a megyei és járási átlagnál.

A helyi társadalom életminőségét a jövedelemszint alakulása mellett a lakásállomány is jól jellemzi. A város lakásállomány 8336 db volt 2012-ben, ez a szám 2019-ben már 8484. Az erőműberuházás hatásaként azonban már érezhető, hogy az építési engedélyek száma az megnövekedett. A lakásállomány bővülése szintén az erőműbővítés következménye, ami negatívan is hathat a már ott lakók lehetőségeire (emelkedő árak).

Pakson jelenleg 172 önkormányzati bérlakás van. A bérbeadásra kerülő lakások hasznosítási módja: a.) szociális helyzet alapján bérbe adott lakások (52 lakás), b.) közérdekű elhelyezésre szolgáló bérlakások (15 lakás) – szolgálati lakások, c.) előtakarékossághoz és munkahelyhez kötött bérlakások (35 lakás), d.) költségalapon meghatározott lakbérű lakások (15 lakás), e.) egyéb hasznosítású (55 lakás).

A városban épületkorszerűsítési program segíti az lakóépületállomány megújulását.

A város funkciójához és a városhierarchiában betöltött szerepéhez illeszkedően Paks az oktatási intézmények területén is teljes értékű funkciókkal bír. Nevelési, oktatási intézményeit tekintve a városban megtalálható az óvodától az általános iskolákon át, a középfokú iskoláig a köznevelés, közoktatás minden eleme. A csökkenő gyereklétszám miatt az intézmények kapacitás-kihasználtsága csökkent, azonban az erőműberuházás kapcsán létszámnövekedés várható. Kivételt képez ez alól a szakközépiskolai képzés, amelynek bázisát a kedvező képzési struktúra, valamint az atomerőmű adta lehetőségek adják.

Pakson az egészségügyi alap- és szakellátás is jóval komplexebb és teljesebb körű, mint a hasonló nagyságú térségközpontok esetében. Az egészségügyi ellátás működési feltételei a városban megfelelőek, a Paksi Gyógyászati Központban működő járóbeteg-ellátás minőségi ellátást biztosít, emellett a Gyógyfürdő is további lehetőséget nyújt a különböző egészségügyi problémákkal küzdők számára. A város mindezt részben önként vállalt feladatként biztosítja jelentős forrás hozzáadásával. Az egészségügy (mind az alap, mind pedig a szakellátás)

ugyanakkor olyan általános problémákkal küzd, mint az orvoshiány és a szakorvosok kiöregedése.

A városban számos kulturális programlehetőség áll rendelkezésre mind az itt élők, mind pedig az ide látogatók számára. A feladatellátási szerződés alapján működő Paksi Közművelődési Nonprofit Kft. számos telephellyel működik a városon belül és nagy szerepe van a város kulturális programjainak megvalósításában.

A szociális és gyermekvédelmi ellátás térségi szinten szerveződik. 2014. szeptember 1-től a Paksi Többcélú Kistérségi Társulás döntése alapján ezt a feladatot Paks Kistérségi Szociális Központ végzi. Paks szociális ellátó-hálózata a jelenlegi lakosságszámmal és korszerkezettel összevetve megfelelőnek mondható.

A szociális és gyermekvédelmi ellátás részeként működő bölcsődei ellátás jelenleg egy telephellyel (Bóbita Bölcsőde, Ifjúság út) rendelkezik. A bővítésre irányuló fejlesztések folyamatban vannak az igények növekedésével; emellett egy korábban bölcsődeként működő épület funkcióba való visszahelyezése teljeskörű felújításával együtt folyamatban van.

A későbbiekben a szolgáltatási paletta várhatóan bővítésre szorul, hiszen jogszabályi kötelezettség értelmében 20 ezer fős lakosság felett a településen gyermekek átmeneti otthonát kell működtetni. Paks esetében ezt a szolgáltatást családok átmeneti otthonaként kellene biztosítani.

2.2. Gazdaság

Paks város gazdaságát elsősorban az atomerőmű határozza meg. A város gazdasága az atomerőmű létrehozása és működése révén, speciális jellemzőkkel rendelkezik, és teljesen eltér más hasonló méretű, előtörténetű kisvárosok gazdaságától. Ezek a jelentős eltérések a tervezett erőműbővítésnek köszönhetően várhatóan hosszú évtizedes időtávban is jellemzők lesznek. Az atomerőmű léte kiszámíthatóságot és biztonságot jelent a helyi vállalkozások, az Önkormányzat és a lakosság számára. Ez egyrészt hatalmas előnyt jelent a településnek, hiszen foglalkoztatást, gazdasági súlypontot és ehhez kapcsolódóan közvetett és közvetlen bevételt eredményez a városnak. Másrészt az egypólusosság kiszolgáltatottá teheti a települést, valamint torzulást okozhat a foglalkoztatottság terén is.

A város jelentős gazdasági egysége és gazdaságszervező az ipari park, amely azonban már állami tulajdonában áll, a várostól délre helyezkedik el. Azonban a korábban itt működő vállalkozások tevékenységeiket továbbra is a korábbi feltételekkel végzik.

A városban erős és növekedő kis- és középvállalkozói réteg működik.

Említést érdemel, hogy a vállalkozások terén a szállítás-raktározás és a pénzügyi tevékenységek a jelentősen elmaradnak az országos átlagtól. Fontos ugyanakkor azt is megjegyezni, hogy az adatok csupán mennyiségbeli eltérést mutatnak, és a pénzügyi tevékenységek tekintetében az összes országos bank biztosít banki szolgáltatásokat a városban. Mindezek mellett az is megállapítható, hogy a gazdasági szolgáltatások köre jóval szűkebb annál, mint ahogy az a város gazdasági súlyából következik. Ez egyrészt visszavezethető a keresletre (nincs igény több ilyen jellegű szolgáltatásra), másrészt pedig Szekszárd elszívó hatására.

A mezőgazdaság szerepe nem túl jelentős, és jelenleg nem játszik kiemelkedő szerepet a helyi lakosság ellátásában. A helyi termelői hagyományok felélesztésével változhat ez a helyzet. Igény mutatkozik a termelői piac és helyi termékek előállítására és értékesítésére is.

A turizmus jelenleg sem Pakson, sem a térségben nem képvisel jelentős gazdasági erőt. Az attrakciók önállóan, mozaikszerűen vannak jelen a térségben, nem fűződnek össze komplex turisztikai termékhalmazzá. A szálláshelykínálat minőségében igazodik a jelenlegi attrakciókhoz, hosszabb távon azonban a minőségi termékfejlesztés egyik akadálya lehet.

Az atomerőmű, a hozzá kapcsolódó valamint egyéb helyi vállalkozások iparüzési- és építmény adóbefizetéseik révén folyamatosan biztosítják a város működtetéséhez és a fejlesztések megvalósításához szükséges pénzügyi háttérrel. Jelentős helyi vállalkozói kör szerveződött az atomerőmű köré, a város jelentősebb vállalkozásainak zöme többé-kevésbé vagy teljes egészében az atomerőműhöz kapcsolódik. Az erőmű és a kapcsolódó cégek magas foglalkoztatottságot biztosítanak, magas jövedelmi szinttel, ami megmutatkozik a helyi gazdaság egyéb piacain is. A kapcsolódó cégek esetében elvárás az innováció, a magas technológiai háttér, amely egyrészt versenyelőnyt biztosít az alacsonyabb technológiai színvonalon álló cégekkel szemben, másrésztől rövid távon megdrágíthatja a munkafolyamatokat. Hosszú távon ugyanakkor a magas munkaminőség biztosítja a versenyképességet az egyéb, magas minőségi követelményeket támaztó piacokon is.

2.3. Táj és természeti adottságok

Paks várost és környékét változatos táji adottságok jellemzik. Meghatározó elem a **Duna** menti elhelyezkedés.

Az egykor számottevő szőlőterületek nagy része a település növekedésének áldozatául esett, a megmaradt területek többsége és a környező szántók nagyüzemi módszerekkel műveltek és tulajdonosi szerkezetük is koncentrált. Az egykori tanyákat felhagyták vagy üdülőnek használják, a legelők ma nem műveltek és szép lassan beerdősödnek. A Duna, amely meghatározó táji és természeti elem és egykor a halászat révén sokak megélhetését jelentette, mára kondicionáló szerepet tölt be, nem szerves része a város életének. Szabályozásával a város árvízi veszélyeztetettsége megszűnt, a környéken egykor a folyam menti természetes vegetációt alkotó ártéri erdők majd minden környéki elemével együtt.

A táj arculata, a természeti környezet a tájhasználat következtében átalakult, a reliktszerűen megmaradt értékes élőhelyek és/vagy természeti értékek mára azonban szinte mind védelemben (nemzetközi, országos, helyi) részesülnek. A Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzeten belül Paks közigazgatási területén országos védettséget élvez a Tengelici homokvidék, Paksi ürgemező, Paksi tarkasáfrányos és a Dunaszentgyörgyi-láperdő Természetvédelmi Terület. Ezeknek az értékeknek megóvása, fejlesztése és egyes esetben épp hasznosítása (pl. legeltetéssel) tudja biztosítani, hogy az utókor számára is fennmaradjanak.

A városüzemeltetési kiadások indokolt szinten tartása és településkép rendezett állapotának biztosítása végett átgondolt városfejlesztés szükséges a város lakóterületi növekedését illetően. A gazdaságfejlesztési (ipari park területnövekedése) és tervezett erőmű-bővítési elképzelésekkel és indokokkal alátámasztott igények a termőterületek további művelésből történő kivonását irányozzák elő.

Mindezek mellett Paks földrajzi adottságából származik a város egyik jelentős talajvédelmi és egyben környezetvédelmi problémája, a dombvidéki erózió.

A 2014-ben nyílt Gyógyfürdő egy eddig kiaknázatlan természeti adottságot, gyógyvízkészletet hasznosít és nyújt szolgáltatást a városi és környéki lakosságnak.

2.4. Zöldfelületek

Zöldfelületek tekintetében mind azok mértékét, mind állapotát tekintve megfelelő körülményeket találni Pakson. A város jelentős számú közkerttel és közparkkal rendelkezik, amelyek fejlesztését, sőt továbbiak kialakítását is tervezi. A meglévő zöldfelületi elemek tényleges értéket képeznek, amelyek közül sok helyi védelemmel is rendelkezik.

A hiányosságok egyrészt a nem egységes vagy hiányos utcafásításokon érhetők tetten, másrészt abból adódnak, hogy a zöldfelületek nem alkotnak valós rendszert. A beépítések és a meglévő hálózati adottságok miatt van, ahol ez rögzült, de vizsgálni kell azokat a helyeket, ahol tovább javítható. Közel 47 hektár terület áll gondozás alatt, amely jelentős anyagi és élőmunka igényű. Az önkormányzat számára a zöldfelületek kondicionáló szerepének megőrzése, fejlesztése fontos szempont.

2.5. Épített környezet

A Paksra a sugárirányú településszerkezet a meghatározó, ahol a gyűrűs kapcsolatok nem tudtak kiépülni. Történelmi városközpont a Dózsa Gy. u. környéke, szinte csak itt találhatóak meg az igazgatási-államigazgatási intézmények, de minden más funkció is itt tömörül.

A jelentősebb gazdasági súllyal bíró termelő cégek a város déli részén, az atomerőmű és az ipari park környékén tevékenykednek. Rendelkezik a város hasznosítatlan, vagy részben hasznosított barnamezős területtel, ilyen az egykori téglagyár, illetve a konzervgyári terület egy része.

Két speciális területe van még Paksnak, az egyik a Táncsics utca – vasútvonal – Molnár árok által határolt Duna-parti terület, aminek rekreációs célú hasznosítása valósulhat meg. Megvalósulása esetén erősödik a város és a Duna kapcsolata. A másik a település és az erőmű között található tartalékterület, amely fontos szerepet kapott az erőműbővítésre során.

A városban jelenleg országos területi védettség nincs, egy világörökségi védettségre esélyes elemmel (Lussonium) és számos helyi szinten védendő épített értékkel rendelkezik a város (pincesorok, városközpont stb.).

A településrendezési terv több területen (elsősorban a Pollack M. u. mellett és a Vácika területén) is kijelöl lakóterületeket, amelyek az atomerőmű bővítése során be fognak épülni.

2.6. Közlekedés

A járás közúti közlekedési hálózata eltérő állapotú, a Dunaföldvár – Paks – Szekszárd tengely domináns szerepet tölt be, amely mellett kevésbé hangsúlyosan jelenik meg a Nagydorog központú decentrum. A járás középső részének közlekedési hálózata hiányos, csak alsóbbrendű utakkal ellátott, melyek minősége nem megfelelő. Kiemelendő a 6231. sz. Paks-Cece, valamint a 6232. sz. Paks-Nagydorog összekötőutak leromlott állapota, amelyeket az M6 autópálya miatti megnövekedett forgalom terhel. Ezek felújítása az erőműbővítéshez kapcsolódóan az elkövetkező időben megtörténik.

A településen belüli közúti hálózat állapota általánosságban megfelelő, de a balesetbeszélyes vagy rossz állapotú csomópontok és útszakaszok átépítésére szükséges lehet. Továbbá kiemelten fontos még új hálózati elemek kiépítése a forgalom kedvezőbb elvezetése érdekében (pl. elkerülő út I. üteme).

A közösségi közlekedés a térségben egyet jelent az autóbuzsos közlekedéssel, amely Pakson és vonzaskörzetében megfelelő, de a járás nyugati részén alacsony szolgáltatási színvonalon (pl. járatsűrűség, utazási sebesség) üzemel. A helyi közösségi hálózatról is elmondható, hogy akadnak ellátatlan vagy alig ellátott területek (pl. Pollack M. u., Pál u., Hidegvölgy u. és Cseresznyés), valamint hogy az elmúlt évek során drasztikusan csökkent utasok száma. Számottevő forgalmat bonyolítanak le viszont az atomerőmű autóbuzsjáratai.

A település kerékpárút-hálózata bár jelentős hosszban kiépült, még mindig hiányos. Az utóbbi évek fejlesztései következményeként a település központjából kiépült kerékpárútvonalon juthatunk el a környék fő munkáltatójához, az atomerőműhöz, valamint Dunakömlőd felé is elkészült a kerékpárút.

A gyalogos kapcsolatok tekintetében probléma, hogy 6. sz. főút és a vasútvonal megépítésével megszűnt a település szerves kapcsolata a Dunával. Csak rövid szakaszon (Duna-korzó) van kiépített gyalogút a Duna mentén, az Erzsébet szálló és a Táncsics M. u. közötti partszakaszon még gyalogjárda is csak rendkívüli költségekkel és különleges műszaki megoldásokkal építhető meg.

A település területén működő parkolási szabályrendszer megfelelő, több útszakaszra való kiterjesztése az igények függvényében lehetséges.

A Duna, mint vízi közlekedési útvonal alacsony szinten kihasznált, melynek okai sokrétűek, egy részük túlmutat a településen. Mindezek mellett szükséges Paks és a folyam kapcsolatának, valamint kikötői infrastruktúra állapotának javítása.

A vasútvonal a főút és a Duna között vezet, tovább erősítve a Duna és a település közötti elvágó hatást. Az állomás barnamezős terület mentén található, kihasználhatósága jelenleg igen problémás (nincs személyforgalom, gyenge áruforgalom), a pálya állapota leromlott.

2.7. Közművek

A villamosenergia-ellátás, az egészséges vezetékes ivóvízellátás és a közcsatornás szennyvízelvezetés közel településszintű ellátottsággal áll rendelkezésre. A vezetékes termikus energiaellátás (vezetékes gázellátás) csak a lakásállomány mintegy kétharmada (61,5%) számára biztosítja a hőellátás lehetőségét. Ebből következik, hogy a lakásállomány 38,5%-a komfortos, mivel vezetékes termikus energiaellátással nem rendelkezik.

A település sűrűbben lakott részein az atomerőmű hulladék hőjét felhasználó távhőszolgáltatás is üzemel. Ez jelenleg sem működik teljes kapacitáson, de az erőmű bővítése kapcsán jelentős kapacitástöbblet fog keletkezni, amely indokoltá teheti a rendszer bővítését. Paks a vízellátásban jelentős kapacitású saját vízbázisára támaszkodhat, amely nagy mennyiségű tartalékokkal is rendelkezik. A szennyvízkezelést – eddig is és a megvalósítás alatt álló szennyvíztisztító telep segítségével a jövőben is – saját bázisára, saját szennyvíztisztító telepére támaszkodva tudja megoldani. A várhatóan növekvő igényekhez azonban további fejlesztések válhatnak szükségessé.

A csapadékvíz befogadására a város keleti határán végighaladó Duna is rendelkezésre áll, mint „korlátlan” kapacitású befogadó, de a csapadékvíz és szennyvíz szétválasztott kezelése a település teljes területén még nem megoldott. A csapadékvíz elvezetése részben zárt csapadékvíz-elvezető csatornákkal, részben nyílt árkok segítségével biztosított. A nyílt árkok jellemzően nem alkotnak hálózati rendszert, hidraulikailag rendezetlenek, sok a feliszapolódott, növényzettel benőtt szakasz. A csapadékvíz-elvezetés területén vannak olyan területek, melyek fejlesztése, a meglévők korszerűsítése szükséges.

Energetikai szempontból is kedvező adottságú a város, mivel az ország villamosenergia-ellátásának egyik legfontosabb bázisa, az Atomerőmű a település területén üzemel és termeli az ország villamosenergia igényének közel 40%-át. A helyszíni vizsgálatok alapján

megállapítható, hogy Pakson a település korszerű termikus energiaellátására a napenergia hasznosítása is rendelkezésre áll. Jelenleg csak szórványosan láthatók napenergia hasznosítást szolgáló napkollektorok, napelemek. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten az épületfelújításai során már a napelemek elhelyezését biztosította.

A település határában épült meg az ország egyik legnagyobb naperőműparkja is, mely jelentősen hozzájárul a CO₂ kibocsátás csökkentéséhez.

3. Településfejlesztési politika

A Képviselő-testület a gazdasági program készítése során figyelembe veszi a város adottságait, a korábbi önkormányzati ciklusok eredményeit, a hazai és európai uniós jogszabályi követelményeket, lehetőségeket, a lakossági elvárásokat, igényeket, az önkormányzati választásokon indult jelöltek programjait, az elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégiát. Paks Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott hosszútávú jövőképe

Paks 2030-ra stabil gazdasági bázisra épülő, igényes épített és természeti környezettel rendelkező, a lakosság megfelelő életminőségét garantáló funkciógazdag középváros

elérése érdekében egyszerre szükséges a város működésének, gazdaságának, termelő infrastruktúrájának és (köz)szolgáltatásainak hatékonyságelvű fejlesztése, valamint a városban és környékén élő lakosság életminőségének emelése.

Ennek érdekében a település fejlesztésének átfogó céljait az alábbiakban lehet meghatározni

- ✓ Versenyképes, több lábon álló helyi gazdaság erősítése
- ✓ Közszolgáltatások hatékony működtetése
- ✓ Fenntartható városi környezet kialakítása

4. Gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Paks gazdaságát döntő részben az atomerőmű és az ipari parkban működő vállalkozások határozzák meg.

Paks az atomerőmű és a köré szerveződött beszállítói társaságok miatt jelentős szerepet játszik nem csupán a járás, hanem a megye gazdasági életében is. Az atomerőmű léte kiszámíthatóságot és biztonságot jelent a helyi vállalkozások, az Önkormányzat és a lakosság számára. Ugyanakkor, a vállalkozások és a munkaerőpiac vonatkozásában érvényesülnek

bizonyos torzító hatások, emellett a helyi társadalom sajátos kettősséget mutat, ami kihat a helyi közösség állapotára. Az egypólusosság ellenében alternatíva, kiugrási pont lehet a mezőgazdaság, amelynek jelenléte elsősorban a paksi járás nyugati területeire jellemző. Ez azonban csak akkor jelenthet versenyelőnyt, ha a termékek nem elsődleges alapanyagként kerülnek értékesítésre, hanem a feldolgozásuk révén az abból realizált hozzáadott érték a térségben marad.

Az atomerőmű bővítésével a helyi gazdaság fejlődése is új impulzusokat kap, már érezhetően az új gazdasági szereplők megtelepedésével és a helyi vállalkozások fejlődésével a gazdaság szerkezete, hozzáadott érték termelése is változik. Fontos célkitűzés, hogy az atomerőmű bővítése során kialakuló gazdasági folyamatok pozitív hatásai minél inkább a településen és térségben érvényesüljenek. Ennek érdekében kiemelt cél a bővítéshez kapcsolódó multiplikátor hatások minél nagyobb fokú kihasználása, melyhez infrastruktúrafejlesztési beavatkozások is szükségesek. Mindezek hozzájárulnak a helyi gazdaság diverzifikálásához, a hazai, de akár európai vagy globális szinten is versenyképes területek fejlődéséhez és új fejlődési potenciálok kialakulásához.

5. Befektetés-támogatási politika

Az önkormányzat marketingtevékenységébe be kell építeni a befektetési lehetőségek megismertetését, minden eszközt és alkalmat meg kell ragadni a széleskörű tájékoztatásra. Hangsúlyozni érdemes a helyi – és környékbeli – munkaerőpiac előnyeit, a helyi vállalkozások magas technológiai felkészültségét, innovatív vállalkozások meglétét. Be kell mutatni a már itt tevékenykedő vállalkozásokat, a beszállítói, együttműködői kapcsolatok szélesítése érdekében.

Mindemellett nagyon fontos az önkormányzat működéséről, az önkormányzati ügyek intézéséről adott naprakész és pontos információ elektronikus felületeken – több nyelven is.

6. Adópolitika

A stabil és kiegyensúlyozott költségvetés egyik eleme a szakmailag átgondolt és pénzügyileg megtervezett adópolitika. Paks Város Önkormányzatánál a rendelkezésére álló anyagi

forrásokot tekintve kiemelkedő szerepet játszik a helyi adó bevételek alakulása, emiatt a helyi adóztatás rendszere az Önkormányzat gazdálkodásában stratégiai jelentőségű.

Az Önkormányzat gazdasági önállóságának egyik alappillére a helyi adóztatás struktúrája, a helyi adópolitika kialakítása, melyek révén az önkormányzat adóigazgatási területén belüli helyi adók rendszere folyamatos, állandó, stabil és előre tervezhető bevételi forrásokat biztosít a feladatok ellátásához. A következő időszakban helyi adópolitikáját nagyban befolyásolja az állami adópolitika alakulása is, melynek pontos irányai még nem láthatóak. Egyéb adónemek bevezetését az Önkormányzat az elkövetkező időszakban nem tervezi, amennyiben az állami adópolitika átalakítása a város költségvetését jelentős mértékben nem terheli meg.

Paks város a helyi adópolitika kialakítása során három szempontot helyez előtérbe :

- lakosság és a vállalkozások teherbíró képessége
- megfelelő minőségi szolgáltatások garantálása
- kiegyensúlyozott költségvetés megvalósítása

A város területén a következő adónemek vannak érvényben:

- Kommunális adó
- Építményadó
- Idegenforgalmi adó
- Helyi iparűzési adó
- Telekadó

7. Közszolgáltatások biztosítása és városüzemeltetés

Az önkormányzati feladatellátás keretrendszere teljes átalakuláson esett át és némely területen még ma is tart, ami tulajdonképpen a szféra egyetlen közszolgáltatási ágazatát sem hagyta érintetlenül.

A város a közszolgáltatási feladatainak elvégzésére saját tulajdonú gazdasági társaságokat hozott létre, így évente jelentős árbevétel marad Pakson – több száz munkahely megőrzését biztosítva ezzel. Az önkormányzati közszolgáltatásokat az önkormányzat saját vagy részleges tulajdonú gazdasági társaságai (DC Dunakom Városfejlesztési és Szolgáltató Zrt: 100%; Mezőföldvíz Kft., Paksi Közművelődési Nonprofit Kft.), illetve költségvetési szervei (nevelési, egészségügyi, szociális, kulturális intézmények, valamint a Paksi Polgármesteri Hivatal)

nyújtják. A településfejlesztés terén felmerülő feladatok hatékony ellátása érdekében az Önkormányzat létrehozta a Paksi Fejlesztési és Vagyongazdálkodási Zrt-t.

A DC Dunakom Zrt. a szolgáltatási feladatai ellátása mellett építési, parképítési gyakorlattal rendelkezik, ma már a vállalkozói piac szereplőjeként. A Mezőföldvíz Kft-nek a szolgáltatási tevékenységén túl, jelentős víziközmű építési és fenntartási képességei vannak. Beruházásaink egy részét saját cégeink végzik. A helyi foglalkoztatás bővítésének ezt a jól bevált módját a lehetőségekhez mérten a jövőben is alkalmazni kívánjuk. Gazdasági társaságaink erősítése, helyzetbe hozása egyrészt az ellátásbiztonságot növeli, másrészt sok paksi család megélhetését biztosítja.

2013. január 1-jétől az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

Az Önkormányzat a saját tulajdonát képező ingatlanban folyó állami köznevelési feladatellátáshoz szükséges feltételeket a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben meghatározottak szerint biztosítja.

A város funkciójához és a városhierarchiában betöltött szerepéhez illeszkedően az oktatási intézmények területén is teljes értékű funkciókkal bír. A fenntartói feladatok elkerülése mellett azonban az intézmények fejlesztésére az önkormányzat nyitott – akár együttműködésben a fenntartóval, akár saját forrás megléte esetén önkormányzati fejlesztés megvalósításával is.

A városi közösségi közlekedés átalakítása elindult, melynek fő célja az igényalapú közösségi közlekedés kialakítása – a feltáratlan és ellátatlan területek bevonása a közösségi közlekedésbe és a város közlekedési helyzetének tehermentesítése

8. Fejlesztési elképzelések 2020-2026

A gazdasági program célja az önkormányzat fejlesztési tevékenységének és beavatkozásainak rövid összefoglalása. Az önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatok jelenlegi helyzetének bemutatása, a város életét jelentős mértékben befolyásoló erőműbővítés várható hatásai, kihívásai a város életében, a célok és a célok eléréséhez szükséges feladatok meghatározása alapján kijelölésre kerültek a 2020-2026-os ciklusra vonatkozó fejlesztési elképzelései. A gazdasági program következetesen támaszkodik az elmúlt időszak prioritásaira is, így mindezek alapján az alábbi kiemelt fejlesztési területeket fogalmazzuk meg:

1. Fenntartható városi környezet kialakítása
2. Közszolgáltatások hatékony működtetése
3. Helyi gazdaságfejlesztést szolgáló fejlesztések

Az alábbiakban összefoglalva mutatjuk be az erre a ciklusra vonatkozó fejlesztési elképzeléseket, melyek egy része az önkormányzat saját forrásából, más része pályázati források igénybevételeivel, mindazok rendelkezésre állása esetén valósulhat meg.

Fontos kiemelni azonban, hogy az erőműbővítés kapcsán szükséges fejlesztések, kapacitások biztosítása az önkormányzati feladatellátás minden tevékenységére hatással van már jelenleg is. Ennek megvalósításához elengedhetetlen az erőműberuházás koordinálására kijelölt állami szervezetekkel való szoros és hatékony együttműködés.

A gazdasági program ideje alatt megvalósítandó fejlesztéseket a Képviselő-testület az éves költségvetése során határozza meg.

1. FENNTARTHATÓ VÁROSI KÖRNYEZET

1.1. Közterületek, utak, járdák felújítása, fejlesztése

- Belső útfejlesztési program megvalósítása, úthálózat lehetséges tehermentesítése

A következő időszak kiemelt feladata a megkezdett út-, és utcafelújítások folytatása (Kossuth u., Tolnai út, Hegy u., Kurcsatov u., Tölgyfa u., Templom u., Sebestyén u., Dózsa Gy. út, Deák F. u., Csónak u., Halász u., Hajnal u., Üstökös u., Arany J. u., Könyök u., Hidegvölgy u., Búzavirág u., Vadász u., Gábor Áron u., Vásár u., Virág u.)

- Parkolási helyzet felmérése, további parkolóhelyek kialakítása, létesítése
- Kerékpárút hálózat további fejlesztése

- Biztonságos közlekedés feltételeinek fejlesztése – járdák megújítása, gyalogátkelőhelyek fejlesztése, létesítése
- Csapadékvíz elvezetése problémák kezelése, vízvezetés folyamatos fejlesztése

1.2. Közösségi terek, parkok, játszóterek fejlesztése

- A rendezett települési környezet és annak folyamatos fejlesztése az életminőség meghatározó elemei.

A város közösségi terei, játszóterei állapotának felmérését követően ezek ütemezett megújítása, elhasználdott játszóeszközök, utcabútorok, használati térelemek javítása, cseréje; újak létesítése

- A város életében meghatározó szerepet játszó terek megújítása – Templom tér, Szent István tér, Lakótelepi Központi Park
- Tömbbelső felújítások folytatása
- Új Városközpont kialakítása
- Új lakóövezetek fejlesztése (közműfejlesztések, zöldfelületi közösségi tereinek kialakítása)

1.3. Lakóingatlanok megújítása

- A város teherbíró képességének figyelembevételével folytatni kell az iparosított és hagyományos épületek energetikai megújításának támogatását
- Galambgyérítés a lakótelepen

1.4. Közösségi közlekedés átalakítása

- A menetrend szerinti személyszállítás a város lakosságának mindennapi életvitelét jelentősen befolyásoló közszolgáltatás. Ennek érdekében az Önkormányzat célja a helyi közösségi közlekedés minél hatékonyabb, minél színvonalasabb és a helyi igényekhez igazodó ellátásának megszervezése.

A helyi közösségi közlekedés saját ellátásban való biztosítása érdekében kerül sor az elektromos hajtású autóbuszok beszerzésére is. Mindezzel párhuzamosan a tömegközlekedés jelenlegi útvonalait és járatait át kell gondolni, lehetséges új nyomvonalak és gyorsított haladási irányok vizsgálatával.

- Az igényvezérelt közösségi közlekedés igénybevételi feltételeinek kidolgozása feladat annak érdekében, hogy a városlakók számára teljeskörűen elérhető legyen.

Paks város – eltérő mértékben, de - felelős a közigazgatási területén, közvetlen környezetében az ott élő emberek és ökoszisztéma életkörülményeinek fenntartásáért. Ezen felelősségét elismerve az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti felkészülését a klímaváltozásra, csökkentse környezeti hatásait és így a jövő nemzedéke számára változatlan, vagy a jelenleginél jobb állapotban adja át a város és közvetlen környezetét

Mindazonáltal az tény, hogy a fenntartható városi környezet – Zöld Város - érdekében az önkormányzatnak mindenekelőtt a tömegközlekedés ösztönzésében, másodsorban a (bel)város forgalmi rendjének felülvizsgálatában, harmadsorban pedig a nem szennyező egyéni közlekedésben, a kerékpáros hálózat további fejlesztésében szerepet kell vállalnia.

Azonban alábbi beavatkozási területek figyelembe vétele is szükséges a városfejlesztés során:

- energiaracionalizálás,
- megújuló energiák használatának az elterjesztése,
- közösségi közlekedés fejlesztése
- zöld területek és -felületek elterjesztése,
- hatékony erőforrás gazdálkodás kialakítása,
- környezeti tudatformálás,
- a város életében és folyamataiban a klímavédelmi szempontok érvényesülésének szélesítése,
- ösztönzési és támogatási rendszerek kialakítása,

2.KÖZSZOLGÁLTATÁSOK HATÉKONY MŰKÖDTETÉSE, FEJLESZTÉSE

2.1.Nevelési intézmények fejlesztése

- Az elkövetkező időszakban elsősorban is az épületállomány minőségének, és a nevelési feltételeknek a javítása lehet a cél – az intézmények állapotának folyamatos megújítása, működési feltételeinek korszerűsítése. Emellett az erőműbővítés révén a városba érkezők

kapcsán szükséges a várható létszám-növekedés folytán szükséges kapacitás-bővítés lehetőségeinek kialakítása is. A város óvodáinak ütemezett megújítása, a várható kihasználtsághoz igazodó tevékenységek elvégzése

- Működés fejlesztésében szükséges a szakember-állomány, a fiatal pedagógusok részére ösztönző program kidolgozása

2.2. Kulturális, szabadidős és sportlétesítmények fejlesztése

- Csengey Dénes Kulturális Központ felújításának folytatása
- Településrészi közösségi terek megújítása
- Lussonium fejlesztése – szabadidős lehetőségek bővítése
- Dunapart megújítása – Duna-korzó, közösségi tér kialakítása, bekapcsolása a város életébe
- Városi strand fejlesztése, szolgáltatásának bővítése
- Ürgemező közösségi célú fejlesztése
- Közösségi és kulturális programok szervezése az önkormányzat intézményei által

Az erőmű-beruházás kapcsán kiemelten kell kezelni a kulturális, szabadidős és sportolási lehetőségek feltételeinek megteremtését, a szükséges fejlesztések megvalósítását a növekvő kapacitás igény kielégítésének biztosítását.

2.3. Egészségügyi ellátás fejlesztése

- Az egészségügyi ellátás működési feltételeinek fejlesztése, a szakellátás és a speciális ellátási formák fejlesztésének támogatásával
- Az orvoshiány mérséklésére ösztönző program kidolgozása

2.4. Szociális feladatok ellátásának, működési feltételeinek fejlesztése

- Az ágazati jogszabályokban előírt önkormányzati feladatok megfelelő színvonalú ellátásának biztosítása
- Az idősellátás intézményi feltételeinek felülvizsgálata, alternatív lehetőségek felkutatása
- Bérletelés állomány felülvizsgálata, szükséges fejlesztése, bővítése

2.5. Közbiztonság növelése

- Térfigyelő kamerarendszer további bővítése
- Közterület-felügyelet ellátásának növelése

3. HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉST SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSEK

A város dinamikus és fenntartható fejlődése számára kiemelten fontos, hogy a helyi vállalkozások megerősödjenek, folyamatosan javítsák piaci pozícióikat, valamint olyan befektetéseket valósítsanak meg, amely a vállalkozások saját érdekein túl az itt élőket – új munkahelyek létesítése, a foglalkoztatottak jó színvonalú bérezése – és a kapcsolatban álló más vállalkozásokat is szolgálja.

- Az adózók komfortérzetét az elektronikus ügyintézés továbbfejlesztése (ÁNYK, ügyfélkapus ügyintézés) és egy ügyfélszolgálati tér tovább növelheti. A város honlapján az adóztatással kapcsolatos minden információ megtalálható. Ennek naprakészségéről a Paksi Polgármesteri Hivatal részéről folyamatosan gondoskodni szükséges.
- Helyi vállalkozások megszólítása – tematikus programokon keresztül felkészítésük az erőműbővítés kapcsán felmerülő szolgáltatási és ellátási tevékenységek ellátásában
- Közműfejlesztések meghatározása, a szükséges tervezések megindítása, kivitelezések ütemezett megvalósítása
- Az erőműberuházás kapcsán az ideérkezők ügyintézéséhez szükséges szakember-állomány felkészítése, nyelvi képzések indítása
- A városba érkező szakember-állomány, munkások részére a beilleszkedésüket segítő programok megvalósítása
- Paks okos várossá válásának elindítása, Smart City – Okos Város projektelemek kialakítása ezen belül:
 1. Intelligens tömegközlekedés - Valós idejű, utasorientált közösségi közlekedés
 2. ParkOn- Közterületi parkolási rendszer és városkártya
 3. Paks Online - Net a városlakók és látogatók szolgálatában, okospadok kihelyezése, mobilalkalmazások
 4. Környezetbarát város – okosmérők, épületenergetika